Dumpaðu enn einaferð

Endaliga úrslitið av PISA-kanningini varð kunngjørt í morgun, og enn einaferð mugu vit ásanna, at fakliga støðið hjá føroyskum skúlanæmingum er alt ov lágt í PISA-samanhangi

SKÚLAMÁL
Rigmor Dam
rigmor@sosialurin.fo
Mynd: Jens Kristian Vang

Næmingar í Kommunuskúlanum á veg inn til undankanningina í 2005.

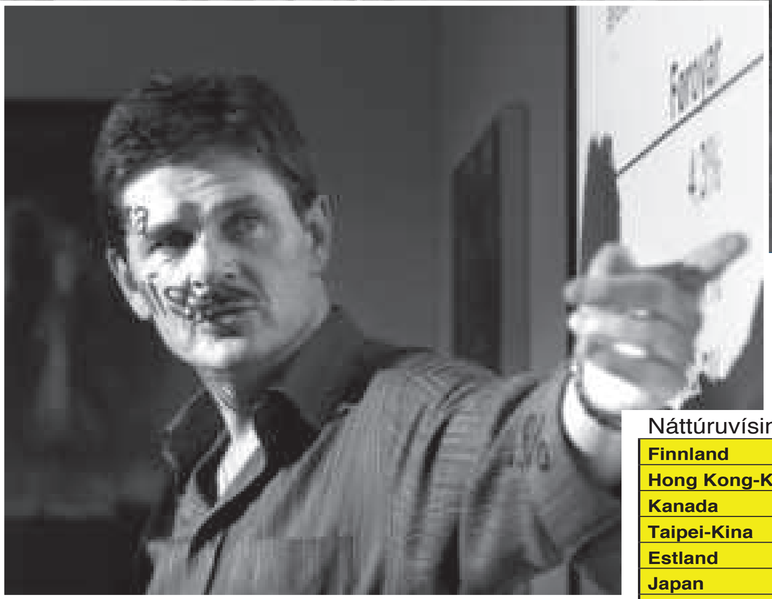

Petur Petersen, aðalstjóri í Mentamálaráðnum, legði úrslitið fram í dag

Hýrurin var onki serligur í Mentamálaráðnum í morgun, tá tíðindafundur var um úrslitið av veruligu PISA-kanningini.

Tá úrslitið av undankanningini varð kunngjørt í mai 2006, vóru føroyingar fullkomiliga tiknir av bóli, tá tað vísti seg, at vit lógu á botninum, samanborið við onnur lond í OECD.

30. mars í 2006 varð so tann veruliga PISA-kanningin gjørd, og var tað úrslitið av hesari kanning, sum var kunngjørt í dag. Tey ungu, sum eru við í altjóðakanningini, eru 15-16 ára gomul, og eru sostatt úr ymiskum skúlaformum, í høvuðsheitum úr 9. flokki í fólkaskúlanum. Í PISA-Føroyum 2006 luttóku 764 næmingar á 9. floksstigi í 23 skúlum.

Í niðurstøðuni av kanningini verður sagt, at undankanningin fyri PISA-Føroyar 2005 var orsøk til vónbrot vegna tey vánaligu úrslitini. PISA-Føroyar 2006 vísir, at ávísar broytingar eru í sambandi við støddfrøði og náttúrufak, men at talan framvegis í einari altjóða samanbering er um vánalig úrslit, ið geva orsøk til stúran.

Náttúrufakini

Í niðurstøðuni frá Pisa-kanningini 2006 sæst, at næmingarnir liggja á einum lágum støði, tá ið umræður náttúrufak, harav liggja teir munandi lægri enn hini Norðurlondini. Samanborið við øll londini í kanningini enda Føroyar á á einum 47. plássi, millum Tailand og Rumenia. Sermerkt er harumframt, at føroysku genturnar duga lutfalsliga betur enn dreingirnir at kenna aftur náttúrufakligar spurningar. Í flestu londum eru dreingirnir annars betri enn genturnar á hesum øki.

Lesing og støddfrøði

Eisini í sambandi við lesing liggja føroysku næmingarnir lágt, á einum 45. plássi millum Meksiko og Bulgaria. Í støddfrøði er støðið heldur frægari, á einum 41. plássi millum Grikkaland og Ísrael - men framvegis munandi lægri enn norðurlendska miðalstigið. Í mun til PISA-Føroyar 2005 eru broytingar at síggja í náttúrufakum eins væl og í støddfrøði.

Útbúgvingarstøðið heima

Í Føroyum eins og í øðrum londum er samband millum testúrslitini hjá næmingunum og útbúgvingarliga bakstøðið hjá foreldrum teirra. Snýr tað seg um vinnuligan status, er aftur beinleiðis samband. Somuleiðis er samband millum testúrslitini og útbúgvingarligt tilfeingi í heiminum, eins og samband er, tá ið tað snýr seg um materiellar ognir í familjuni.

Viðvíkjandi uppmerksemi í umhvørvisspurningum liggja føroysku næmingarnir munandi lægri enn støðið hjá OECD. Men teir eru meira bjartskygnir viðvíkjandi útlitunum fyri umhvørvinum, enn miðalstøðið hjá OECD.

KT-nýtslan hjá næmingunum

Samanumtikið má sigast, at føroysku næmingarnir eru aftanfyri donsku næmingarnar, tá ið tað snýr seg um at nýta teldu í skúlanum og at ogna sær teir førleikar, sum eru knýttir at nýtslu av tekstviðgerð, rokniarki, viðfesti í telduposti og teldu-framløgum.

Annars verður eisini sagt í niðurstøðuni í kanningini, at greið tekin eru um, at ein heldur øðrvísi og neyvan heilt gagnlig fakdidaktisk siðvenja hevur fingið fastatøkur á náttúrufakunum í føroysku skúlunum, í mun til tað, sum er galdandi á hesum øki í Danmark. Eisini er heilt greitt, at føroyska bókasavnsstøðið darvar undirvísingini, eins og KT í undirvísingini ikki verður tikið við í nóg stóran mun. Undranarvert er, at nýtslan av tekstviðgerð og rokniarki í undirvísingini er so sera lítil.

Átøk síðstu tíðina

Sambært Mentamálaráðnum eru ávís tiltøk framd síðani undankanningina sept. 2005. Fleiri tímar í 1., 2. og 3. flokki, økt játtan til undirvísingarmiðlar, setan av lesiráðgeva, fleiri skúlar hava framt lesiátøk, støðuroyndir verða settar í verk, landsroyndir verða settar í verk, kravt at fara til fráfaringarpróvtøku fólkaskúlans í øllum lærugreinum, ásetan av innihaldi í forskúlaflokki og greið mál í lesiætlanunum.

Náttúrufak 419 stig í mun til 383 í 2005
Lesing 409 stig í mun til 405 í 2005
Støddfrøði 450 í mun til 430 í 2005

Náttúruvísindi

Finnland	563
Hong Kong-Kina	542
Kanada	534
Taipei-Kina	532
Estland	531
Japan	531
Ný Sæland	530
Australien	527
Holland	525
Liktenstein	522
Korea	522
Slovenia	519
Týskland	516
Stórabretland	515
Kekkia	513
Sveis	512
Macao-Kina	511
Eysturríki	511
Belgia	510
Írland	508
Ungarn	504
Svøríki	503
Pólland	498
Danmark	496
Frakland	495
Kroatia	493
Ísland	491
Letland	490
USA	489
Slovakia	488
Spania	488
Litava	488
Noreg	487
Luksemburg	486
Russland	479
Italia	475
Portugal	474
Grikkaland	473
Ísrael	454
Chile	438
Serbia	436
Bulgaria	434
Uruguay	428
Turkaland	424
Jordan	422
Thailand	421
Føroyar	*419*
Rumenia	418
Montenegro	412
Mexico	410
Indonesia	393
Argentina	391
Brasilia	390
Colombia	388
Tunis	386
Aserbajdsjan	382
Qatar	349
Kirgisistan	322

Lesing

Korea	556
Finnland	547
Hong Kong-Kina	536
Kanada	527
Ný Sæland	521
Írland	517
Australien	513
Liktenstein	510
Pólland	508
Svøríki	507
Holland	507
Belgia	501
Estland	501
Sveis	499
Japan	498
Taipei-Kina	496
Stórabretland	495
Týskland	495
Danmark	494
Slovenia	494
Macao-Kina	492
Eysturríki	490
Frakland	488
Ísland	484
Noreg	484
Kekkia	483
Ungarn	482
Letland	479
Luksemburg	479
Kroatia	477
Portugal	472
Litava	470
Italia	469
Slovakia	466
Spania	461
Grikkaland	460
Turkaland	447
Chile	442
Russland	440
Ísrael	439
Thailand	417
Uruguay	413
Mexico	410
Føroyar	*409*
Bulgaria	402
Serbia	401
Jordan	401
Rumenia	396
Indonesia	393
Brasilia	393
Montenegro	392
Colombia	385
Tunis	380
Argentina	374
Aserbajdsjan	353
Qatar	312
Kirgisistan	285
NB. USA har ikke deltaget	

Støddfrøði

Taipei-Kina	549
Finnland	548
Hong Kong-Kina	547
Korea	547
Holland	531
Sveis	530
Kanada	527
Macao-Kina	525
Liktenstein	525
Japan	523
Ný Sæland	522
Belgia	520
Australien	520
Estland	515
Danmark	513
Kekkia	510
Ísland	506
Eysturríki	505
Slovenia	504
Týskland	504
Svøríki	502
Írland	501
Frakland	496
Stórabretland	495
Pólland	495
Slovakia	492
Ungarn	491
Luksemburg	490
Noreg	490
Litava	486
Letland	486
Spania	480
Aserbajdsjan	476
Russland	476
USA	474
Kroatia	467
Portugal	466
Italia	462
Grikkaland	459
Føroyar	*450*
Ísrael	442
Serbia	435
Uruguay	427
Turkaland	424
Thailand	417
Rumenia	415
Bulgaria	413
Chile	411
Mexico	406
Montenegro	399
Indonesia	391
Jordan	384
Argentina	381
Colombia	370
Brasilia	370
Tunis	365
Qatar	318
Kirgisistan	311